

[Thestrup.]

medlem hr. Heick håbe, at det bliver en arbejdende kommission, og jeg tør næsten føje til, at jeg også håber, at det bliver, som der står i forslaget, en „hurtigt arbejdende“ kommission. Med disse ord skal jeg slutte mig til forslaget.

Oluf Pedersen: De store vanskeligheder, der er for den kommende slægt ved overtagelse af ejendomme, også når det gælder den fædrene gård, kan nok vække bekymring. Efter devalueringen fik vi højere priser, og samtidig har vi fået højere renter og større risiko, sådan at selv en velsitueret far med få børn næsten ikke kan lade et af børnene overtage ejendommen. Det er givet, at her er problemer. Men disse problemer kan dog løses på forskellig måde.

Spørgsmålet om erhvervelse af jord, der når det gælder landbrugsejendomme, spiller en forholdsvis stor rolle, kan man klare på lignende måde som efter jordloven af 4. oktober 1919, der ordnede det således, at ved salg af jord i offentlig eje, skulle der svares fuld grundskyld; det blev nævnt i kommissionsbetænkningen, at når man ordnede det på den måde, betød det, at staten tog gevinsten, hvis jordens værdi steg, men den tog også tabet, hvis den faldt, d. v. s. at man i nogen grad kom ud af risikoen. Det hedder i betænkningen fra landbo-kommissionen, at dette ville give det bedste grundlag for en god drift, idet man ikke i gode tider fik en formuegevinst ekstra, og modsat, i dårlige tider, fik man ikke ved siden af de dårlige indtægter yderligere et formuetab. Jeg mener, at den side af sagen, som spiller en stor rolle, når det gælder landbrugsejendomme, vil klares, så snart man kommer til drøftelse af fuld grundskyld, hvilket jeg skønner vil ske i grupperne i løbet af sommeren.

Også med hensyn til finansiering af bygninger, besætning og inventar er der et problem, og dér kan man, som man har gjort, rejse spørgsmålet, om konjunkturbestemt rente, men man kunne også klare det problem, hvis man opretholdt et stabilt pengesystem, og det sidste tror jeg nok var at foretrække. Det er også det middel, man har, hvis man vil fremme sparsommelighed, fremfor de forslag, som regeringen har foresat.

Jeg skal forsåvidt ikke afvise forslaget, men jeg vil dog sige, at jeg finder det natur-

ligt, sådan som det ligger efter den agitation, de radikale på anden måde har drevet, og for at det ikke skal blive taget som udtryk for, at jeg anbefaler statsfinansiering, at hele det problem tages op af kommissionen til en saglig undersøgelse, så at man ikke indskrænker kommissionen eller udvalget, hvad man nu vil, til kun at beskæftige sig med landbrugets finansiering. Dette problem er meget mere omstændeligt end som så; det omfatter hele problemet om renten og statsfinansieringen. Jeg vil gerne først sige et par ord om statsfinansieringen. Vi har jo god tid, lyntogene går ikke i aften.

Denne tale om, at staten skal finansiere bedrifterne — det ligger måske også i forslaget, det kan jeg ikke se — er efter min opfattelse udtryk for, at man ikke ved, hvordan statsfinansiering virker. Vi har her i Danmark, som også det ærede medlem hr. Aage Fogh var inde på i sin motivering af forslaget, i høj grad statsfinansiering, når det gælder byggeri, og det har utvivlsomt givet det resultat, at det er blevet dyrere at bygge, lige så vel som man også ved af praktisk erfaring, at statsfinansiering driver jord- og ejendomspriserne op. Når staten giver tilskud til husleje, har man altid set, at resultatet bliver, at huslejen stiger. Alle disse forhold må man naturligvis tage i betragtning, men der er her et problem, som jeg tror, at det høje tings medlemmer skulle gøre sig klart. Det er spørgsmålet, hvad der sker med renten, når man som her i landet er gået til statsfinansiering, udpumpning af penge til lav rente.

Hvis man ser på de redegørelser, vi får fra statistisk departement om, hvordan det ligger med den effektive rente, vil man se, at Norge efter den sidste opgørelse, vi har, har en effektiv rente på 2,74 pct., i USA har man en rente på 2,75 pct., i Sverige er renten 3,3 pct., i England 4,21 pct., i Frankrig 5,25 pct. og i Danmark på 5,84 pct. Det vil sige, at Danmark er det land, der har de dyreste penge. Den effektive rente, som staten betaler af statsobligationer, er dobbelt så høj som i Norge og De Forenede Stater og omtrent dobbelt så høj som i Sverige. Jeg tror, det er naturligt, at man, som jeg gør det, finder årsagerne i den statsfinansiering, vi har. Det er sådan, at staten i øjeblikket finansierer boligbyggeriet. Hvis det drejer sig om en børnerig familie, yder man, såvidt jeg kender til det, et lån op til 30 000 kr. til en sådan ejendom